CONSILIA ET VOTA, SEV IVRIS RESPONSA

D. THOMAE GRAMMATICI
Patricij Neapolitani, V. I. D. Regij Con-
ſiliarij, tam Ciuilia, quàm Crimina-
lia in vnum volumen congeſta,
& publicæ vtilitati ſtu-
dioſorum omnium
edita:

Quibus etiam acceſſerunt eiuſdem Quæſtiones,

NVNC DEMVM SVMMA CVM
diligentia, quàm vnquam antehac excuſa,
cum Indice locupletiſsimo.

LVGDVNI,

Apud hæredes Iacobi Iunctæ.

M. D. LXVI.

Cum priuilegio Regio.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

THOMÆ GRAMMATICI NEAPOLITANI, IVRIS VTRIVSQVE DOCTOR. CELEBERRIMI, CONSILIA ſeu Iuris Reſponſa, adhibita in collaterali regio conſilio, ſuper cauſis fiſcalibus.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnus de viſu integer, facit ſufficiens indicium ad torturam.*

2 *Tortura datur in ſubſidium, quando veritas aliter haberi non poteſt: & non vbi conſtat de delicto. & iudex aliter faciens tenetur, ac ſi eſſet homicida: & tanquam crudelis tenetur in ſyndicatu.*

3 *Tortura datur, vt tortus fateatur delictum, de quo conuincitur, ne per appellationem retardetur id, quod pronunciatum fuerit: & ita ſeruat conſuetudo.*

4 *Teſtium numerus ſupplet defectum: non tamen in cauſa criminali.*

5 *Teſtium numerus ſupplet defectum etiam in cauſa criminali, vbi tractatur de torquendo: quia plures inhabiles ſeu infames ſuffi. ſunt: ſecus vbi tractatur de condemnando.*

6 *Teſtes de viſu delicti commiſſi deponentes, licet repulſentur, tamen ſi reman. intellecti, alij teſtes deponentes de fama, plenè probabunt.*

7 *Teſtes contrarij ſeu diuerſi à depoſitione principali, an poſſint reduci ad concordiam ad euitandā falſitatem.*

8 *Teſtes vbi ſunt ſuſpecti de falſo, datur cautela, vt interrogentur ſuper circunſtantijs, ſi ipſi ſtabant, vel ſedebāt: & ſi aer erat nubiloſum vel obſcurū, ſeu clarum eo die, & pariter de qualitate veſtium & de forma loquendi, & ſimilibus, ad ipſos intercipiendum, ſi verum dixerint. & num. 9.*

10 *Delicta commiſſa de nocte, ſint difficilis inquiſitionis & probationis: & ideò rarò reperiuntur ſine tortura: quia ob tempus nocturnum, dicuntur clandeſtina. & nu. 11.*

12 *Teſti deponenti ſe pecunia corruptum, vt teſtimonium dicat contra aliquem, credendum eſt: & fortius credendum erit, ſi dixerit ſe tentatum de corruptela, vt deponeret. & num. 13.*

CONSILIVM I.

TRemendi Dei ſuffragio poſtulato, Excellens domine Malferite, regens Regiam cancellariā digniſsime, quoniā hic Sabatinus cacace de Caruizano homicida, quæritat per friuolas appellationes ſui notorij criminis animaduerſionem diuertere: idcirco iura Regij fiſci aduerſus ipſum in preſentia Magnific. ſuæ cauſæ patroni concurrentis adducere non
veritus, vt fortè ipſis per eius Magnific. ruminatis liti
cauſæ cedere non dedignetur. Et in primis reperio ex
quinque teſtium depoſitionibus de viſu, liquere de
ipſo homicidio patrato per eundē in perſonā quondam Hieronymi paraſcandoli, dum deponunt eundē
Sabatinum armatum in præfato homicidio adſtitiſſe
& interfuiſſe: & notiſsimi iuris eſt, † quòd teſtis vnus 1
ſolus de viſu, dummodo integer, facit indicium ſufficiens ad torturā. glo. eſt in l. maritus. ff. de quæſtionib.
quam facit ſingu. Bald. in c. j. §. ſacramentum. de conſuetu. recti feud. Bartol. in l. j. §. idem Cornelio. ff. de
quæſtio. ſed cùm in caſu præſenti ſint multi, & quamplures teſtes, qui viderunt Sabbatinum pręfatū armatum adſtitiſſe in homicidio præfato, ergo cautius torturæ ſubijcit poterit, vt de perpetrato facinore clarius per eius confeſsionem liquere poſsit. Nec obſtare poterit, quatenus ex aduerſo dictum fuerit, quòd
cùm cōſtare videatur de delicto, id eſt, de homicidio,
& ꝙ prope occiſum Sabatinus ipſe armis euaginatis
adſtabat: & ſic ꝙ eo caſu procedi debeat ad condemnationem, & non ad torturam: cùm tortura detur in
ſubſidium, & deficientibus alijs probationibus. † & 2
ſic quando veritas aliter haberi nō poteſt: ſecus quando aliter de delicto clarè adparet: quia tunc non eſt
locus torturæ. tex. eſt & ibi Bartol. in l. edictum. ff. de
quæſtionib. ſequitur Ang. in tractatu malefic. in verſi.
fama publica præcedente. folio. 4. verſic. nunc videamus de tortura. Gandin. in eod. tractatu malefic. ſub
tit. de quæſtionib. & tortur. & ideò dicit Angel. in l. ſi
certus. ff. ad ſill. quòd malè facit iudex eo caſu ponere
reum ad torturam: & tenetur in ſyndicatu, quando
aliter adparet probatum de delicto: quia dum conſtat
per teſtes de viſu, debet procedere ad condemnationem, & non ad torturā: vt dicit Bald. in l. qui ſententiam. C. de pœn. And. de Iſer. in cap. j. §. ſcire. ſi de feud.
fue. contro. inter do. & fide. & in conſtit. regni, ſi damna clandeſtina. vij. col. vbi ſubdit, ꝙ iudices crudeles
aliter faciunt ad denegandum beneficium defenſionis, id eſt, appellationis à iure permiſſum: & tenentur
ac ſi eſſent homicidæ. Nam præallegatis reſpondetur
dupliciter. Et primò, quòd adhuc nō adparet, an ipſe
Sabatinus Hieronymus præfatum occiderit: ſed quòd
adſtetit armatus in tempore & loco homicidij commiſsi, ad ſciendū ſi ipſe ſolus, an cum alijs occiderit,
quo caſu etiam crimine plenè probato, torqueri poteſt inquiſitus ad ſciendum complices & fautores, aut
alias qualitates: prout nos docet Bald. in l. ij. C. quorū